

# Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2014





# Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2014

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisiä julkaisuja 2014:1



Opetus- ja kulttuuriministeriö  
PL 29  
00023 Valtioneuvosto

Taitto: Liisa Heikkilä

ISSN-L 1799-0408  
ISSN 1799-0416 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisiä julkaisuja 2014:1



## Sisältö

1	<u>Johdanto</u>	4
2	<u>Tulossuunnitelman lähtökohdat</u>	5
3	<u>Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiset linjaukset</u>	6
4	<u>Toimialakohtainen politiikkaosa</u>	8
	4.1 Yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä varhaiskasvatusta koskevat linjaukset	8
	4.2 Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa koskevat linjaukset	9
	4.3 Aikuiskoulutuspolitiikkaa koskevat linjaukset	9
	4.4 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa koskevat linjaukset	10
	4.5 Muut toimialakohtaiset linjaukset	11
5	<u>Resurssit</u>	12
6	<u>Riskit</u>	13
	Liite. Resurssikehys 2014	14

# 1 Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2014 perustuu kansliapäällikön ja osastojen sekä toimintayksiköiden välisiin keskusteluihin, joissa on käyty läpi keskeiset vuoden 2014 toimintaa koskevat linjaukset sekä arvioitu vuoden 2013 toiminnan toteutuminen. Tulossuunnitelma sisältää resurssikehyksen vuodelle 2014.

Tulossuunnitelman linjaukset perustuvat hallitusohjelmaan, hallitusohjelman strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan, talousarvioesityksen 2014 tavoitteisiin, opetus- ja kulttuuriministeriön strategiaan 2020 sekä toimialakohtaisiin strategioihin koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikassa.

---

## 2 Tulossuunnitelman lähtökohdat

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on huolehtia tulevaisuuden osaamis- ja luovuuksiperustasta. Toiminnan painopisteenä on hallitusohjelman ja hallituksen linjausten mukaisesti köyhyyden, syrjäytymisen, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen, julkisen talouden vakauttaminen sekä talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen osaamisen ja luovuuden keinoin.

Vuotta 2014 leimaavat erityisesti hallituksen rakennepoliittisen ohjelman pohjalta toteutettavat toimet, jotka kohdistuvat merkittävästi opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan. Tulevan vuoden toimintaan vaikuttavat merkittävästi myös mm. keskushallintouudistuksessa tehtävät ratkaisut.

## 3 Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiset linjaukset

### **Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat linjaukset**

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat yhteiset linjaukset koskevat kaikkia ministeriön osastoja ja toimintayksiköitä. Linjaukset vuodelle 2014 ovat seuraavat:

1. Toteutetaan hallitusohjelman strategisia painopisteitä tavoitteena köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen, julkisen talouden vakauttaminen sekä kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen.
  - Toteutetaan rakennepoliittinen ohjelma OKM:n hallinnonalalla.
  - Toteutetaan kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimintaohjelma.
2. Vahvistetaan tiedon, osaamisen ja sivistyksen roolia yhteiskunnassa sekä hallinnonalan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta panostamalla strategiatyöhön ja tiedolla johtamiseen.
  - Laaditaan hallinnonalan tulevaisuuskatsaus hallinnonalan yhteistyönä.
  - Tuetaan ennakointi- ja analyysityöllä ministeriön johtamista ja päätöksentekoa.
3. Vahvistetaan hallinnonalan strategista ohjausta.
  - Osallistutaan valtiosuusjärjestelmän uudistamiseen ja toteutetaan uudistus hallinnonalalla.
  - Uudistetaan valtioneuvostokäytäntöjä.
  - Vahvistetaan tulosohjauksen strategisuutta ja syvennetään vuorovaikutusta hallinnonalan toimijoiden kanssa.
  - Edistetään toiminnallisen tasa-arvoryhmän laatimia suosituksia tasa-arvosta ministeriön ja hallinnonalan ohjauksessa.



---

### **Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset**

4. Kehitetään ministeriön organisaatiota ja toimintatapoja siten, että ministeriön toiminta vastaa tulevaisuuden haasteisiin ja osaaminen, asiantuntemus, vuorovaikutus ja uudenlaiset työskentelytavat tukevat ministeriön tavoitteiden ja ydintehtävien laadukasta ja tehokasta toteuttamista.
5. Edistetään hyvän hallinnon periaatteiden toteutumista.
  - Otetaan käyttöön laadunhallintajärjestelmä.

## 4 Toimialakohtainen politiikkaosa

### 4.1 Yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä varhaiskasvatusta koskevat linjaukset

- Käynnistetään hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimenpiteiden valmistelu (esiopetus, oppivelvollisuuden pidentäminen, rahoitusperusteiden ja ohjausjärjestelmän uudistaminen, varhaiskasvatus HE, menosäästöjen toimeenpanon edellyttämät säädosmuutokset ym.). Valmistellaan ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rakenteellista kehittämistä ja palvelukyvyyn vahvistamista koskevat toimenpiteet.
- Suunnataan voimavaroja päivähoidon, aamu- ja iltapäivätoiminnan, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä taiteen perusopetuksen tasa-arvon ja laadun vahvistamiseen.
- Kehitetään perusopetusta koko ikäluokalle yhteisenä, tasavertaiset edellytykset turvaavana opetuksena. Valmistellaan tarvittavat säädosmuutokset perusopetuksen opetusryhmien koon säätämisestä.
- Vahvistetaan oppilaiden lukuintoa ja käynnistetään matemaattis-luonnontieteellisen opetuksen kehittämisohjelma.
- Kehitetään oppilaan tehostettua ja erityistä tukea eduskunnan sivistysvaliokunnalle annetun selvityksen pohjalta.
- Valmistellaan asetus lukiokoulutuksen valtakunnallisiksi tavoitteiksi ja tuntijaoksi.
- Vahvistetaan opiskelijoiden psykososiaalista hyvinvointia ja elämänhallintaa toimeenpanemalla oppilas- ja opiskelijahuoltolaki sekä käynnistämällä sitä tukeva kehittämisohjelma.
- Valmistellaan 2+1-malli huomioon ottaen ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevat säädosmuutokset siten, että ne tulevat voimaan vuonna 2015.
- Valmistellaan ammatillisen ja lukiokoulutuksen rahoituksen uudistukset siten, että ne tulevat voimaan 2015. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä tehdään myös ammatillisen aikuiskoulutuksen rahoitusta koskevat uudistukset.
- Valmistellaan ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavien ja valmentavien koulutusten uudistamista koskevat säädosmuutokset siten, että ne tulevat voimaan vuonna 2015.
- Valmistellaan koulutuspolven kehittämistä ja laaditaan toimenpideohjelma sen toteuttamiseksi.

## 4.2 Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa koskevat linjaukset

Vahvistetaan osallistumista ja vähennetään syrjäytymistä

- Korkeakouluihin pääsyä sujuvoitetaan uudistamalla korkeakoulujen opiskelijavalinnat yhdessä korkeakoulujen kanssa. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteishaku otetaan käyttöön syksyllä 2014 otettaessa opiskelijoita keväällä 2015 alkavaan koulutukseen. Valmistellaan opiskelijavalintojen uudistamisen toinen vaihe ja siihen liittyvät säädökset siten, että yhteishaussa valitaan vain ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakevia. Hallituksen esitys annetaan elokuussa 2014, uusien säädösten mukainen haku otettaisiin käyttöön keväällä 2016 valittaessa opiskelijoita syksyllä 2016 alkavaan koulutukseen.
- Parannetaan koulutustarjontaa koskevan tiedon saatavuutta ja tuetaan opinto-ohjauksen kehittämistä. Uudistetaan opintoprosesseja tukemaan opintojen loppuun suorittamista.

Uudistetaan koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta ja rakenteita

- Valmistellaan ammattikorkeakoulu-uudistuksen toinen vaihe ja siihen liittyvä lainsäädäntö tiiviissä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja keskeisten sidosryhmien kanssa.
- Jatketaan korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä, käynnistetään alakohtainen dialogi yliopistoissa yhteistyön vahvistamiseksi ja rakenteiden kehittämiseksi.
- Valmistellaan yliopistojen rahoitusmallin päivitykseen liittyvät säädökset.
- Valmistellaan tutkimus- ja innovaatiopoliittisen toimenpideohjelman mukaiset toimet. Jatketaan aktiivista infrastruktuuripolitiikan toteuttamista sekä edistetään tutkimuksen tietoaineistojen säilytysratkaisuja ja saatavuutta.
- Valmistellaan tutkimuslaitosuudistuksen (TULA) mukaiset Kuluttajatutkimuskeskuksen sekä Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen siirto Helsingin yliopistoon.
- Valmistellaan arkistolain kokonaisuudistusta, yksityisten arkistojen valtionapulain uudistaminen sekä Suomen Akatemialain muuttaminen.
- Toteutetaan Suomen Akatemian kansainvälisen arvioinnin mukaiset toimenpiteet.
- Toteutetaan rakennepoliittisen ohjelman valmistelun pohjalta päätetyt toimenpiteet.
- Toteutetaan ammattikorkeakouluvierailut.
- Laaditaan kirjallinen palaute yliopistoille.
- Valmistellaan Tutkimus- ja innovaationeuvoston toiminnan arvioinnin jatkotoimet.

## 4.3 Aikuiskoulutuspolitiikkaa koskevat linjaukset

Toteutetaan hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaiset toimenpiteet

- Toteutetaan näyttötutkintojärjestelmän uudistus.
- Valmistellaan opintotukea koskevan uudistuksen edellyttämät muutokset opintotukiasetukseen.

- Osallistutaan korkeakoulujen hakijasuman purkamiseen aikuiskoulutuksen osalta.
- Uudistetaan nuorten oppisopimuskoulutusta osana työssäoppimis- ja oppisopimusuudistusta.
- Valmistellaan esitykset toimenpiteistä, joilla varmistetaan oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien mahdollisuudet perusopetuksen suorittamiseen.
- Valmistellaan suunnitelma työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin kehittämiseksi.
- Tehostetaan ammatillisen aikuiskoulutuksen opiskeluaikoja mm. terävöittämällä koulutuksen ohjausta tavoitteena ohjata aikuiset lyhyempiin aikuiskoulutusvaihtoehtoihin ja lisäämällä merkittävästi tuloksellisuuden osuutta koulutuksen rahoituksessa. Aliedustettujen ryhmien koulutukseen pääsy turvataan.

#### Muut kehittämistoimet

- Jatketaan nuorisotakuun toimeenpanoa (nuorten aikuisten osaamisohjelma, vapaan sivistystyön maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus).
- Valmistellaan ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen uudistamisen edellyttämät muutokset ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin, HE tammikuu 2014.
- Valmistellaan korkeakoulujen erikoistumiskoulutusten käyttöönottoa, HE toukokuu 2014.
- Käynnistetään terveydenhuollon kielitaitoryhmän ehdotusten edellyttämät jatkotoimet.
- Valmistellaan ehdotukset vapaan sivistystyön rahoituksen uudistamiseksi.
- Valmistellaan takaisinperintäpäätökset ja käynnistetään niiden edellyttämät jatkotoimet.
- Koulumatkatuen myöntämisehtoja yhteen sovitetaan vuonna 2015 uudistuvan kaupunkiseutujen joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmän kanssa, HE 9/2014.

#### **4.4 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa koskevat linjaukset**

- Vahvistetaan luovaa taloutta ja kansainvälistä liikkuvuutta.
- Parannetaan taiteilijoiden työskentely- ja toimeentuloedellytyksiä ja kehitetään taiteellisen toiminnan tukirakenteita toimialaan kohdistuvat säästöt huomioon ottaen.
- Käynnistetään maakuntakirjastojen määrän vähentämistä koskeva valmistelu.
- Muuttuvan mediaympäristön erityispiirteet huomioon ottaen huolehditaan medialukutaitojen ja mediakasvatuksen edistämisestä sekä audiovisuaalisen kulttuurin säilymisestä ja kehittämisestä.
- Kehitetään tekijänoikeusjärjestelmää hallitusohjelman ja siihen perustuvien linjausten mukaisesti.
- Kehitetään paikallisen liikuntatoiminnan edellytyksiä.
- Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuuta kehittämällä työpajoja.
- Toteutetaan toimialojen lainsäädäntöhankkeet.
- Varaudutaan osallistumaan kirkon yhteisöverouudistusta koskevaan valmisteluun.

## 4.5 Muut toimialakohtaiset linjaukset

### Hallinto-osastoa koskevat linjaukset

- Toimeenpannaan valtionhallinnon yhteinen henkilöstö- ja taloushallinnon Kieku-järjestelmän käyttöönotto ministeriössä ja sen kirjanpitoyksikössä ja koordinoidaan tarvittavalta osin hallinnonalan virastojen käyttöönotto. Järjestetään OKM:n esimiehille virkamieslainsäädäntökoulutusta Kieku-järjestelmään liittyen.
- Kehitetään SALAMAN sähköisen asioinnin osuutta ja varmistetaan SALAMAN toimivuus.
- Valmistellaan toimenpiteet OKM:n siirtymiseksi valtion ICT-palvelukeskuksen asiakkaaksi vuonna 2015 ja koordinoidaan tarvittavalta osin hallinnonalan virastojen siirtyminen.
- Jatketaan toimialan ja sidosryhmien verkostomaisen sähköisen työskentelyn tukemista kehittämällä ja laajentamalla Eduuni-palveluympäristöä yhteistyössä CSC:n kanssa ja kehittämällä Eduuni-ID identiteetinhallintaratkaisua.
- Kehitetään OKM:n myöntämän rahoituksen tarkastustoimintaa sekä toiminnan organisointia ja resursointia.
- Tehostetaan tilojen käyttöä valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti.

### Kansainvälisen asiain sihteeristöä koskevat linjaukset

- Varmistetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet YK:n yleismaailmallisen post 2015-kehitysohjelman valmistelussa, yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja muiden toimijatahojen kanssa.
- Varmistetaan Suomen tuloksellinen osallistuminen Unescon maailmanperintökomitean työhön Suomen jäsenyyskaudella 2014-2017 yhteistyössä ulkoasiainministeriön, ympäristöministeriön, Museoviraston, Metsähallituksen sekä muiden oleellisten tahojen kanssa.
- Vahvistetaan OKM:n hallinnonalan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta Team Finland –verkostossa ja hyödynnetään aktiivisesti sen tarjoamia mahdollisuuksia ja uusia avauksia.

### Viestintäyksikköä koskevat linjaukset

- Viestinnän keinoin tuetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla hallitusohjelmaan sisältyvien painopistehankkeiden toteutumista. Näitä ovat mm. rakennepoliittisen ohjelman toimenpiteet, tulevaisuuskausi ja analyysityö, keskeiset säädöshankkeet, nuorisotakuu, oppijan verkkopalvelu-opintopolku ja opiskelijavalintauudistus sekä koulutusvientit.
- Vahvistetaan avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta opetus- ja kulttuuriministeriön toimintatavoissa ja viestinnässä.
- Uudistetaan Sisäpiha maaliskuun loppuun mennessä. Valmistaudutaan internetsivujen uudistamiseen aikaisintaan vuonna 2015.

### Sisäistä tarkastusta koskevat linjaukset

- Vahvistetaan ja tehostetaan tarkastustoimintaa.
- Kohdennetaan tarkastustoimintaa erityisesti valtiosuusjärjestelmään ja siihen liittyviin sopimusjärjestelyihin.
- Tarkistetaan sisäisen tarkastuksen roolit ja tehtävät.

## 5 Resurssit

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot ovat vuonna 2014 yhteensä 35 717 000 euroa, josta arvioidaan käytettävän henkilöstömenoihin 21 132 497 euroa ja muihin toimintamenoihin 15 157 503 euroa. Tulokertymäksi arvioidaan 573 000 euroa. Tarkemmin henkilöstö- ja muita toimintamenoja koskevat resurssit vuodelle 2014 käyvät ilmi liitteestä.

## 6 Riskit

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnassa arvioidaan säännöllisesti riskejä toteutetun riskienhallintamallin mukaisesti osana johtamista. Vuonna 2014 keskeiset riskit ovat:

### **Strategiset riskit**

#### Niukkenevat resurssit ja resurssienhallinta

- Varaudutaan niukkeneviin toiminta- ja talousresursseihin sopeuttamalla toimintaa toimintaympäristön muutoksiin. Huolehditaan hallitusohjelman toteuttamisesta ja muista hallituksen linjauksista kuten rakennepoliittisen ohjelman ja kuntien tehtävien ja veloitteiden vähentämisen toimintaohjelman toteuttamisesta. Niukkenevat resurssit edellyttävät hallinnonalan rakenteiden, ohjauksen ja toimintatapojen uudistamista. Strategisella ja ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla turvataan toimintojen jatkuvuus sekä laaja asiantuntemus ja osaaminen. Seurataan resurssikehitystä ja työn kuormittavuutta.
- Vuonna 2014 valmistellaan ja toteutetaan mm. valtionhallinnon rakenteiden, ohjauksen ja rahoituksen sekä kiinteistövarallisuuden hallintaa koskevia uudistuksia, jotka edellyttävät uudenlaisia toimintatapoja ja tehtävien priorisointia. Huolehditaan kaikessa toiminnassa toiminnan ja talouden laillisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä laadunvarmistuksesta.

### **Operationaaliset riskit**

#### Sähköisen toimintaympäristön laajeneminen hallinnonalan ja ministeriön toiminnassa

- Sähköisen asiointin ja järjestelmien käyttöönotto tuo tuottavuus- ja tehokkuushyötyjä toimintaan pitkällä aikavälillä. Kehittäminen on osa modernin ja asiakasystävällisen toimintakulttuurin luomista ja tuottavuuden edistämistä. Lyhyellä aikavälillä uudistaminen voi kuitenkin aiheuttaa mm. osaamiskatveja ja viiveitä palveluissa.
- Vuonna 2014 huolehditaan erityisesti SALAMA-järjestelmän toiminnallisuudesta, toimintavarmuudesta sekä siihen liittyvästä osaamisesta. Varmistetaan kattava määrärahaseuranta. Käynnistetään KIEKU:n kehittäminen. Lisäksi huolehditaan tietoturvallisuusasetuksen ja tietohallintolain mukaisista toimenpiteistä.

## Liite. Resurssikehys 2014

### Resurssikehys 2014

Toimintamomentti

	Henkilöstö- menot *		Muut toiminta- menot	Tulot	Yhteensä
	€	htv			
Opetusministeri	148 590	1	45 000		193 590
Kulttuuri- ja urheiluministeri	148 590	1	45 000		193 590
Kirkollisasiain ministeri			5 000		5 000
Erytysavustajat			50 000		50 000
KPE	673 639	7	80 000		753 639
KAS	910 067	14	40 000		950 067
VIY	574 734	9	100 000		674 734
STY	161 225	2	158 000		319 225
HAO	4 444 492	79	306 000		4 750 492
OKM:n yhteiset			8 019 003	-498 000	7 521 003
KOPO	3 561 118	44	190 000	-50 000	3 701 118
KTPO	3 459 545	45	260 000		3 719 545
AIPO	1 269 542	17	59 500	-25 000	1 304 042
KUPO	5 640 955	74	500 000		6 140 955
Jakamattomat					
- palkkavaraus	140 000				140 000
- vuodelle 2015 siirtyvä erä			5 300 000		5 300 000
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>21 132 497</b>	<b>293</b>	<b>15 157 503</b>	<b>-573 000</b>	<b>35 717 000</b>

TAE2014	27 717 000
arvio vuodelta 2012 siirtävästä	8 000 000
Käytettävissä yhteensä	35 717 000

\* Lisäksi osastoilla on käytössä erillismomenteilta

KOPO 4 htv

AIPO 3 htv

KUPO 7 htv

HAO 2 htv